

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра економіки підприємства

Затверджено

На засіданні кафедри економіки
підприємства економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 01.09.2023 р.)

Завідувач кафедри

проф. Урба С.І.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КРАЇНАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»,**

що викладається в межах ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(вибіркова дисципліна)

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу
Адреса викладання дисципліни	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Викладачі дисципліни	Швець Анжела Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства
Контактна інформація викладачів	Angela.Shvets@lnu.edu.ua, м. Львів, пр. Свободи 18, к.117, 239-40-25 https://econom.lnu.edu.ua/employee/shvets-angela-ihorivna
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype, Zoom. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/orhanizatsiia-pidpriemnytstva-v-krainakh-yeuropeyskoho-soiuzu
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» є вибірковою дисципліною з спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», яка викладається в 5 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб сформувані компетенції для ведення бізнесу у країнах Європейського Союзу, здатності фахівців працювати в умовах високої конкуренції та жорстких правил регламентації діяльності в різних секторах континентального ринку. Тому у курсі представлено як огляд концепцій розвитку європейської інтеграції, особливостей роботи інституцій ЄС, формування бюджету ЄС, так і процесів та інструментів, які потрібні для спільної аграрної, регіональної, соціальної, монетарної, конкурентної, промислової, технологічної, торговельної, безпекової політик, а також спільної зовнішньої політики та стратегій розвитку ЄС, які разом узяті й визначають умови ведення бізнесу в Євросоюзі.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» є ознайомлення студентів з основними принципами та особливостями організації підприємництва в країнах Європейського Союзу, надання знань про теоретичні і практичні основи ведення європейського бізнесу, сучасні норми та правила його здійснення, вмінь та навичок орієнтування у сучасному стані та тенденціях розвитку європейського бізнесу. Завданням дисципліни є вивчення правових та економічних основ ведення бізнесу в ЄС, ознайомлення з інституційною структурою ЄС, що регулює підприємницьку діяльність, вивчення особливостей ведення бізнесу в окремих країнах ЄС, аналіз та оцінка бізнес-середовища в ЄС, оволодіння сучасними підходами ведення бізнесу в ЄС та інструментами для їх вирішення, а саме: комплексного бачення про структуру та принципи

	<p>функціонування європейського бізнесу; вивчення системи регулювання європейського бізнесу та моделей його взаємодії з державами Європи; вивчення особливостей функціонування європейського бізнесу в різних секторах економіки; надання знань про професійну культуру бізнесової діяльності в країнах Європи; надання знань у сфері аналізу перспектив та оцінки наслідків ведення європейського бізнесу.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поглиблення відносин між ЄС та Україною. Що, чому і як?/ кол. авторів під ред. М. Емерсона і В. Мовчан. – К: Центр європейських політичних досліджень, Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2016. – 255 с. 2. Алгоритм експорту. Що потрібно знати українському експортеру. – Alexandrov & Partners, 2016. – 69 с. 3. Кузь О. М. «Європа регіонів» як ідентичнісний проект / О. М. Кузь // Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції : монографія / [О. О. Безрук, В. С. Бліхар, Л. М. Герасіна та ін.] ; за ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2019. – С. 149–165. 4. Європейська регіональна політика: підручник / за ред. Крисоватого А. та Ліщинського І.– Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2020. 206 с. 5. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції : підручник. /М. П. Мальська, Н. В. Антонюк. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 320с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vanhove, N. (2018). Regional policy: A European approach. Routledge. 2. Bachtler, J., & Mendez, C. (2016). EU Cohesion Policy and European integration: The dynamics of EU budget and regional policy reform. Routledge. 3. Pinder, D. (2017). Regional economic development and policy: Theory and practice in the European Community. Routledge. 4. Medeiros, E. (2018). Territorial cohesion: Urban dimension. New York, NY: Springer Berlin Heidelberg. 5. Lishchynskyy I., Savelyev Y., Lyzun M., Borsekova K., Sokołowicz M., Vitališova K., Kurylyak Y. (2016) Innovative Strategies of Territorial Development of V4 : Experience for Ukraine [Електронний ресурс] / Y. Savelyev, I. Lishchynskyy, M. Lyzun [et al.]. - Ternopil : Terno-graf, 2016. - 216 p. <p>Інформаційні ресурси з інтернет-джерел:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Угода про Асоціацію між ЄС та Україною "Короткий посібник з Угоди про Асоціацію" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/association_agreement/guide.pdf 2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219 3. Статистична служба Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/eurostat 4. Зовнішня торгівля між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/ugoda-pro-asociaciyu/bucklets/encyclopaediaukr-part2.pdf

	<p>5. Євроінтеграційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eu-ua.org/zona-vilnoi-torhivli</p> <p>6. Представництво України при Європейському Союзі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/torgovelnno-ekonomichne-spivrobotnictvo-ukrayina-yes</p>
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	<p>90 годин.</p> <p>Для денної форми навчання: 32 години аудиторних занять: з них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять. Самостійна робота – 58 годин.</p> <p>Для заочної форми навчання: 10 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 4 годин практичних занять. Самостійна робота – 80 годин.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – основні моделі та види європейського бізнесу, обґрунтувати сутність і мотивацію ведення бізнесу в сучасній Європі – правове забезпечення регулювання та ведення бізнесу в ЄС, прогнозувати сучасні тенденції його розвитку, розуміти механізми його дії та впливу на функціонування європейських суб'єктів господарювання – основи корпоративної соціальної відповідальності, особливості міжкультурних комунікацій бізнесової діяльності в країнах Європи – систему регулювання та особливостей функціонування бізнесу в ЄС в сфері торгівлі, обґрунтувати закономірності і прогнозувати сучасні тенденції її розвитку – впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на функціонування суб'єктів європейського бізнесу <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати систему регулювання та особливостей функціонування бізнесу в промисловому секторі економіки ЄС, обґрунтувати закономірності і прогнозувати тенденції його розвитку – проводити аналіз системи регулювання та особливостей функціонування бізнесу в інноваційно-інвестиційному секторі економіки ЄС, обґрунтувати закономірності і прогнозувати тенденції його розвитку – аналізувати систему регулювання та особливості функціонування бізнесу в енергетичному секторі економіки ЄС, обґрунтувати закономірності і прогнозувати тенденції його розвитку – аналізувати систему регулювання та особливості функціонування бізнесу в аграрному секторі економіки ЄС, виявляти закономірності і сучасні тенденції його розвитку – проводити аналіз системи регулювання бізнесом в окремих країнах ЄС, визначати параметри системи відносин у зовнішньому і внутрішньому середовищі бізнесу в країнах ЄС, чинники, що визначають розвиток європейського бізнесу – обґрунтувати закономірності і сучасні тенденції розвитку бізнесу в окремих європейських країнах.

	<p>У результаті вивчення дисципліни студент набуває:</p> <p><u>Загальні компетентності (ЗК):</u> ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p><u>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</u> СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких структур. СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій діяльності. СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.</p> <p><u>Програмні результати навчання:</u> ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності. ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва. ПРН 6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність. ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва. ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень. ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької діяльності. ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких структур за умов невизначеності та ризиків.</p>
Ключові слова	Європейський Союз, торговельна політика, тарифне регулювання, зовнішня торгівля, захист внутрішнього товаровиробника, маркування продукції, державно-приватне партнерство, соціальне підприємництво, державні закупівлі.
Формат курсу	Очний/заочний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем навчальної дисципліни
Теми	<p>Тема 1. Вступ до організації підприємництва в країнах ЄС. Тема 2. Правові основи ведення бізнесу в ЄС. Тема 3. Економічне середовище ведення бізнесу в ЄС. Тема 4. Форми та види підприємництва в ЄС. Тема 5. Інституційна структура ЄС, що регулює підприємницьку діяльність. Тема 6. Особливості ведення бізнесу в окремих країнах ЄС. Тема 7. Фінансування та підтримка підприємництва в ЄС. Тема 8. Можливості для розвитку бізнесу в країнах ЄС.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.

	<p>При викладанні дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» використовуються такі методи контролю:</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування.</p>
Пререквізити	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як філософія, основи бізнесу, основи біржової діяльності, торговельна діяльність, інформаційні та комунікаційні технології.</p>
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації); – метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з метою набування умінь і практичних навичок (практичні заняття); – метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять; – метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач та ситуацій, написання індивідуальних завдань на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота); – електронні матеріали у системі (платформі) Moodle. <p>Під час навчання застосовуватимуться презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), дискусія, підготовка кваліфікаційної роботи, написання наукових праць та розробок.</p>
Необхідне обладнання	<p>Вивчення курсу «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» потребує використання комп'ютера, загально вживаних програм і операційних систем з метою подання електронних матеріалів (електронна пошта, Telegram, Moodle), мультимедійного проектора, дошки, крейди.</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p><i>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</i></p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – практичні заняття – 50% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 50 балів; – проектне завдання – 35% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 35 балів; – індивідуальне теоретичне завдання – 15% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 15 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.</p> <p><i>Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.</i></p> <p>При викладанні дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» використовуються такі <i>методи контролю</i>:</p> <p>1) Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування.</p> <p>Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу» є:</p>

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання модульних (контрольних) завдань;
- підготовка і захист індивідуального завдання.

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Оцінювання індивідуального завдання здійснюється за сформованими критеріями, які охоплюють рівень виконаного завдання, а також продемонстровані знання в процесі його захисту.

Засоби діагностики успішності навчання

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань упродовж семестру.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розгляд ситуацій, виконання індивідуальних завдань;
- для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання.

Засоби поточного контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування на практичних заняттях	50
Проектне завдання	35
Індивідуальне теоретичне завдання	15

Письмові роботи: Студенти виконують індивідуальне письмове завдання.

Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на практичних заняттях, за виконання проектного завдання та індивідуального теоретичного завдання. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Питання до заліку чи екзамену.

Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань:

1. Характеристика економічної системи ЄС.
2. Спільний ринок ЄС.
3. Структура та функціонування політичної системи ЄС.
4. Політика ЄС впливає на розвиток підприємництва.
5. Які інституції ЄС відповідають за регулювання
6. Бар'єри ведення бізнесу в ЄС.
7. Дії уряду в рамках вільної торгівлі з ЄС.
8. Європейська Бізнес Асоціація: бачення, місія, цінності, умови вступу, документи для вступу, інструменти діяльності.
9. Зовнішньоторговельні відносини України та ЄС: Експорт та імпорт товарів та послуг України: товари/послуги, країни.
10. Експорт та імпорт товарів та послуг Львівської області: товари/послуги, країни.
11. 10 кроків успішного експорту: характеристика кожного.
12. Інтернет-ресурси для експортерів в ЄС: суть, інформація.
13. Офіс з просування експорту: суть, напрями діяльності.
14. Основні групи вимог Європейського Союзу, спрямовані на усі товари, що імпортуються на митну територію ЄС.
15. Оподаткування в ЄС: Європейське податкове право, складові.
16. Види діяльності, на які поширюється ПДВ.

	<ol style="list-style-type: none"> 17. Транзакції, які підлягають оподаткуванню ПДВ. 18. Випадки відстрочення або скасування сплати ПДВ на митниці. 19. Особливості ставок ПДВ. 20. Групи товарів, які підлягають оподаткуванню ПДВ за зниженою ставкою. 21. Адміністрування податків у ЄС, система єдиного рахунку. 22. Способи захисту прав платників податків у ЄС. 23. Інструменти захисту торгівлі в ЄС: антидемпінгові, антисубсидіарні та превентивні заходи. 24. Функції Європейської комісії в системі захисту торгівлі в ЄС. 25. Інструменти обмеження імпорту продукції в ЄС. 26. Державно-приватне партнерство: поетапність виникнення у Європі, причини виникнення, вигоди від застосування. 27. Державно-приватне партнерство: ознаки існування, сфери застосування, недоліки. 28. Участь українців у держзакупівлях в ЄС: вигоди та бар'єри. 29. Розвиток соціального підприємництва в ЄС: причини виникнення, основні характеристики, економічний ефект від здійснення. 30. СЄ маркування (Європейський сертифікат відповідності): визначення та роль знаку СЄ. 31. Принципи нанесення маркування СЄ, відповідальні за нанесення знаку СЄ. 32. Продукція, що підлягає і не підлягає маркуванню знаком СЄ. 33. Інші знаки маркування в ЄС, окрім СЄ.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню дисципліни «Організація підприємництва в країнах Європейського Союзу»</p>

